

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/6134,Wystawa-Zolnierze-wykleci-Antykomunistyczne-podziemie-na-Rzeszowszczyznie-po-1944.html>
09.03.2026, 07:44

Wystawa „Żołnierze wyklęci. Antykomunistyczne podziemie na Rzeszowszczyźnie po 1944 r. – Warszawa, 1 marca 2011 r.

01.03.2011

1 marca 2011 r. podczas obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych w Pałacu Prezydenckim w Warszawie zaprezentowana została wystawa „Żołnierze wyklęci. Antykomunistyczne podziemie na Rzeszowszczyźnie po 1944 r.”, którą przygotował rzeszowski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej.

1 marca 2011 r. przypada 60. rocznica stracenia IV ZG WiN. Udział mieszkańców Rzeszowszczyzny w strukturach ogólnopolskich WiN szczególnie zaznaczył się w okresie od stycznia do listopada 1947 r., kiedy prezesem IV Zarządu Głównego WiN był ppłk. Łukasz Ciepliński „Ostrowski”, „Bogdan”, „Ludwik”, wcześniej kierujący Inspektoratem AK Rzeszów. W zarządzie tym znajdowali się jego współpracownicy z okresu okupacji niemieckiej, m.in.: mjr Adam Lazarowicz „Aleksander”, „Klamra”, kpt. Mieczysław Kawalec „Żbik”, „Iza”, „Psarski”, por. Józef Rzepka „Znicz”, „Krzysztof”, kpt. Ludwik Kubik „Alfred”, „Juliusz”. Prezesura Łukasza Cieplińskiego przypadła na szczególnie trudny okres, kiedy to Urząd Bezpieczeństwa po sfałszowanych wyborach do Sejmu Ustawodawczego zintensyfikował swoje działania, z drugiej zaś strony przysły nadzieje na wybuch III wojny światowej. Jesienią 1947 r. rozpoczęły się aresztowania działaczy IV Zarządu WiN. Ich proces toczył się przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie w dniach od 5 do 14 października 1950 r. Większość z nich została skazana na karę śmierci, m.in. wymienieni już Ł. Ciepliński, A. Lazarowicz, J. Rzepka, J. Batory, M. Kawalec oraz prezes Obszaru Południowego WiN F. Błażej i K. Chmiel, doradca polityczny prezesa Cieplińskiego. Wszyscy zostali zamordowani 1 marca 1951 r. w więzieniu mokotowskim.

Wystawa „Żołnierze wyklęci. Antykomunistyczne podziemie na Rzeszowszczyźnie po 1944 r.” ukazuje struktury Zrzeszenia WiN, które powstały na bazie rozwiązanej Armii Krajowej oraz struktury Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW). Wyeksponowane zostały na niej sylwetki członków IV Zarządu Głównego WiN, jak również działaczy terenowych Zrzeszenia. Ponadto na wystawie zaprezentowano fotografie oddziałów NZW: Józefa Zadzińskiego „Wołyniaka”, Adama Kusza „Garbatego”, Stanisława Pelczara „Majki”.

Kilkaset fotografii i fotokopii dokumentów udostępniły Instytutowi Pamięci Narodowej muzea, archiwa, stowarzyszenia kombatanckie oraz osoby prywatne (są tu m.in. zdjęcia wykonane bezpośrednio po egzekucjach). Fotografie współczesne przedstawiają nekropolie, miejsca straceń działaczy niepodległościowych oraz poświęcone im tablice pamiątkowe.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

foto #1

foto #2

foto #3

foto #4